

AKTUALITY

INTERNETOVÝ ZPRAVODAJ SPOLEČNOSTI PRO CÍRKEVNÍ PRÁVO *PRAHA – BRNO – OLOMOUC*

č. 2/2017/2

8. ročník

15. února 2017

Setkání v kostele Nejsvětějšího Srdce Páně

V neděli 12. února 2017 odpoledne se setkali pravidelní účastníci Farní akademie kostela Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad na Královských Vinohradech se členy naší Společnosti pro církevní právo na společně organizované přednášce P. prof. JUDr. Jiřího Rajmunda Tretery OP na téma **K čemu je církevní právo?** Po přednášce následovala bohatá diskuse a na závěr účast na nedělní mši svaté v kostele.

Pohled do videosálu Farní akademie u Nejsvětějšího Srdce Páně při přednášce. V popředí zleva hlavní organizátor akce MUDr. František Schneiberg, uprostřed JUDr. Václav Král, známý advokát a publicista, člen Společnosti pro církevní právo, vpravo R. D. ThLic. Jan Houkal, Th.D., farář, a doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D.

Foto Adam Cukás

P. prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera OP přednáší na farní akademii. Vlevo vystaveny knihy a časopisy z „vlastní dílny“.

Foto Zábój Horák

Vzpomínka na jednu valentinskou událost...

O známém dni zamilovaných v úterý 14. února 2017 jsme vzpomněli nejen jmenin zesnulého čestného předsedy Společnosti pro církevní právo *prof. JUDr. Valentina Urfuse*, který se jako proděkan a děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy zasloužil v roce 1990 a následujících o obnovu výuky církevního práva na této fakultě a nepřímo o jeho obnovu i na všech právnických fakultách v naší vlasti. Připomněli jsme si také zavěšení nástěnky Společnosti pro církevní právo,

které se souhlasem fakulty vykonali dne 14. února 1994, tedy právě v den svatého Valentina, tehdejší docent církevního práva Jiří Rajmund Tretera spolu se svými studenty Zábójem Horákem a Štěpánem Hůlkou (dnes právníkem činným v ústředí EU v Bruselu). Nástěnka je stále užívána a téměř každý týden obměňována.

Ze vzpomínek na Mons. ThDr. Oto Mádra, dr. h. c., k dnešnímu 100. výročí jeho narození

Prof. Jiří Rajmund Tretera: Malá vzpomínka z dob před rokem 1989

Náš přítel a starší spolupracovník a bratr ThDr. Oto Mádr (15. února 1917 – 27. února 2011), katolický kněz a pedagog, byl jednou z nejúchvatnějších osobností československého disentu po celou dobu komunistické diktatury v letech 1948–1989. Seznámil jsem se s ním v závěrečných letech této diktatury, v rámci činnosti struktur katolické církve, které režim považoval za *podzemní*. Tehdy mne za ním do jeho příbytku na Smíchově poslal náš provinciál P. Dominik Duka OP, pracující v té době jako dělník ve Škodových závodech v Plzni, abych vyřídil jakýsi vzkaz. Velmi brzy jsme si s Otou porozuměli. Zprávy jsme si ovšem na jeho návrh a na základě jeho zkušeností sdělovali pomocí roury vytvořené

ze složeného Rudého práva, což byly tehdy komunistické noviny, s tím, že Oto nechal současně téci vodu z kohoutku. Snad jsme se tak ubránili před odposlechem ze strany bezpečnostních služeb tehdejšího státu.

Oto mě hned „zapráhl“ do samizdatového vydávání jím vedeného měsíčníku *Teologické texty*, který měl vysokou vědeckou úroveň. Podílel jsem se pak i na jeho distribuci. Jeho cyklostylované otisky jsem společně s dominikánskými terciáři a dalšími katolickými laiky šířil zpravidla pod lavicemi v kostelích i doručováním některým nebojácným představitelům intelektuálního života.

Doc. Zábaj Horák: úryvek z knihy *Církev a české školství*

Právnícká skupina vedená Dr. Oto Mádrém

V prostorách katolické fary v Praze–Podolí, v ulici Na Podkovce, se v posledních letech před pádem komunismu setkávala podzemní skupina pražských právníků¹ pod záštitou teologa ThDr. Oto Mádra, dlouholetého vězně komunistických žalářů.

Angažovanost ThDr. Oto Mádra v zájmu spravedlnosti a budoucí obnovy náboženské svobody byla o to obdivuhodnější, že tento významný teolog, pedagog a vědec patřil v tragické době padesátých let mezi nejpostiženější osobnosti. V červnu 1952 byl totiž odsouzen státním soudem v Praze ve vykonstruovaném procesu na doživotí za údajné podvracení republiky a vyzvědačství (původně mu byl navržen trest smrti). Ve vězení strávil 15 let. Po roce 1989 byl soudně rehabilitován.²

Rovněž tehdejší farář v Podolí, P. František Mikulášek SJ, prokázal značnou míru občanské statečnosti, když dovolil setkání právníků v jím spravovaných prostorách, když také on měl velmi trpké zkušenosti s osobním pronásledováním.³

Věcně skupinu vedl JUDr. Josef Plocek, další dlouholetý vězeň svědomí z dob minulých,⁴ v té době činný jako právník Arcibiskupství pražského.

Ke skupině patřili JUDr. Albín Švarc, právník podniku Staviva v Opletalově ulici, JUDr. Jan Pavlok, advokát, JUDr. Pavel Zeman, právník podniku Ropovod, JUDr. František Brabenec, pracovník Ministerstva práce a sociálních věcí, a JUDr. Jiří Tretera, vedoucí právního útvaru Výstavby hlavního města Prahy, Výstavby inženýrských staveb. Ten byl do skupiny doporučen ThLic. Dominikem Dukou, knězem, který ztratil státní souhlas k výkonu k duchovenské činnosti, byl v letech 1981–1982 vězněn, pracoval jako dělník Škodovky v Plzni a působil od roku 1986 jako provinciál v skrytu činného dominikánského řádu.

JUDr. Jan Kotous: Odměna spravedlivého

Vzpomínka k 100. výročí narození Mons. ThDr. Oto Mádra

V době svého působení na Vyšehradské kapitule jsem se někdy před koncem roku 1998 poprvé potkal s ThDr. Oto Mádrém, který chtěl, jak řekl „v klidu“ probrat možnost, aby Vyšehradská kapitula vydávala *Teologické texty*, časopis, který on sám ještě jako disident tvořil a jehož byl celá léta neúnavným šéfredaktorem. Upřímně řečeno, neočekával jsem toto setkání s velkou radostí, zvláště proto, že Oto Mádra provázela pověst významného českého teologa, nejbližšího spolupracovníka ThDr. Josefa Zvěřiny a ovšem také přísného,

¹ Informace čerpány v rozhovoru s prof. JUDr. Jiřím Rajmundem Treterou v lednu a v únoru 2008.

² Cf. Kolektiv autorů, *Církevní procesy padesátých let*. Sborník příspěvků z konference. Příloha: Oto Mádr, nar. 15. 2. 1917, o svém procesu z r. 1952, s. 3.

³ *Ibid.*, s. 16–18. P. František Mikulášek, SJ, byl v procesu rovněž vykonstruovaném, v jeho případě z dubna 1950, odsouzen k 9 letům odnětí svobody.

⁴ JUDr. Josef Plocek byl v jiném vykonstruovaném procesu dne 16. 8. 1951 odsouzen státním soudem v Praze na 13 let odnětí svobody.

nesmlouvavého duchovního, pravého člověka víry, který údajně nebyl přístupný žádným kompromisům. A tak jsem měl trochu sevřený žaludek... Zbytečně. Do místnosti vstoupil štíhlý pán, prostředního vzrůstu. V jeho vystupování bylo možné pozorovat nejen skromnost, ale i vrozenou jemnost a noblesu, tak typickou pro duchovní, kteří prošli „římskou výchovou“. Výsledkem našeho jednání bylo, že se v tiráži časopisu brzy objevilo „Vydává Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě“.

Postupem doby se naše setkání s panem profesorem, jak se mu také říkalo, stávala častější. Bylo zajímavé pozorovat, jak si mne oťukával. Přišel okamžik, kdy „roztály ledy“. To bylo tehdy, kdy jsme se v hovoru dostali na léta 1968/1969 a já mu líčil svůj australský pobyt, zejména setkání s P. Stanislavem Míkou, českým redemptoristou působícím v Sydney. Byl jsem trochu zmaten z reakce, která následovala. „Tak vy jste poznal Stáníčka?“ A pak nastalo vyprávění, jak za války pobýval v Letovech nedaleko Nalžovských Hor, na statku odkud P. Míka pocházel, aby na zdravém šumavském vzduchu bojoval se začínající plicní chorobou.

Na jaře roku 1999, na jarním zasedání kapituly, navrhl sídelní kanovník František Verner OCr., aby kapitula požádala pražského arcibiskupa kardinála Miloslava Vlka o čestný kanonikát pro Oto Mádra. Je třeba dodat, že pan kardinál s radostí kapitule vyhověl a nového člena kapituly o slavnosti sv. apoštolů Petra a Pavla sám instaloval. Kapitula vnímala Mádrovo jmenování nejen jako posílení svého sboru, ale také jako ocenění své dosavadní činnosti. Kromě toho, že v osobě Oto Mádra přišel na Vyšehrad významný představitel českého katolického disentu, stal se členem kapituly rovněž papežský prelát s titulem monsignor, absolvent římské Gregoriánské univerzity, vysokoškolský pedagog a mj. i autor celé řady závažných teologických statí.

Když po své instalaci odcházel v „kanovnícké paradě“ z presbytáře do sakristie, otočil se na pana kanovníka Vernera a na mne se slovy: „Vy dva jste toho vinni.“ Pokud se týče mne, odplata brzy následovala. „Proč jste ještě nic nenapsal pro Teologické texty?“ zeptal se přímo s narážkou na moje působení na právnické fakultě. A tak vznikl článek *Sociální úloha kněžstva v 19. století u nás*, publikovaný v č. 3/2000 Teologických textů. Chápal jsem to tehdy a chápu to tak dodnes jako vyznamenání, protože můj článek vyšel v časopise hned za studií Dr. Josefa Zvěřiny *K tisícímu výročí pražského biskupství*, kde v závěru Zvěřina napsal: „Znamení dob minulých jsou výzvou přítomnému času k nové tvorbě nového člověka, nových hodnot, nového bratrství.“ Slova, která korespondovala s úvodním odstavcem mého článku, kde stálo: „Typickým rysem pro vznik nové společnosti, který se v dějinách opakuje, je skutečnost, že vedle nových svobod přináší i poměrně četná nebezpečí *dosud neznámých forem bezpráví*.“ Tady šéfredaktor Mádr zapracoval... a uvedené podtrhl.

Co říci na závěr. Snad jen to, že 15. února 2017 uplyne od narození ThDr. Oto Mádra již 100 let. Když mu v roce 2007 bylo 90, oslavili jsme toto výročí spolu s ním. Pan kardinál Vlk tehdy přijel na Vyšehrad spolu s apoštolským nunciem Mons. Diego Causerem, aby mu předali dekret Svatého otce Benedikta XVI. o jmenování do nejvyšší prelátské hodnosti – apoštolského protonotáře. Oto Mádr o žádná ocenění, ani vyznamenání nestál a tehdy dokonce trochu „zlobil“, že jmenování nepřijme. Nakonec s úsměvem jmenovací dekret převzal. Za nedlouho poté jsme spolu procházeli vyšehradský hřbitov. U hrobu kanovníka Beneše Metoda Kuldy, který je pohledově obrácen čelem k památníku obětí totalitních režimů z řad kněží, řeholníků a řeholnic, se zastavil se slovy: „Tady mi slibte, že až odejdu, pohřbí mne kapitula do tohoto hrobu. Chtěl jsem ke Zvěřinovi, ale tam to bohužel nejde...“

Opustil nás krátce po svých 94. narozeninách 27. února 2011. Odpočívá tam, kde si přál. Na jeho hrobě je napsáno: Mons. ThDr. Oto Mádr, apoštolský protonotář, vyšehradský kanovník, český teolog. Co tam však chybí je, že to byl především skromný český kněz, který svou vírou, vzdělaností a svým hrdě neseným utrpením zanechal nesmazatelnou stopu v dějinách nejen církve, ale i své české vlasti, kterou tak miloval.

Nový účet Společnosti pro příjem plateb ze Slovenska

Oznamujeme všem členům Společnosti pro církevní právo a předplatitelům Revue církevního práva i Knižnice církevního a konfesního práva na Slovensku, že mohou své platby poukázat na nově zřízený účet Společnosti pro církevní právo u Fio banky. Platební údaje jsou tyto:

IBAN: CZ6220100000002501143973

BIC/SWIFT: FIOBCZPPXXX

Platební příkazy zadávejte jako domácí převod (SEPA platba), náš účet je veden v eurech. Bankovní převod Vás tak nebude stát více než převod na jiný slovenský účet.

Z nové literatury

DOLEŽALOVÁ, Markéta (ed.), *Církev za totality – lidé a místa*, Sborník k životnímu jubileu opata Heřmana Josefa Tyla, Ústav pro studium totalitních režimů, Praha, 2016, 366 s., ISBN 978-80-87912-54-6.

GÁBRIŠ, Tomáš, JÁGER, Robert, *Najstaršie právo na Slovensku?*, Wolters Kluwer, Univerzita Komenského v Bratislave, Bratislava, 2016, 311 s., ISBN 978-80-8168-507-1.

FINKELSTEIN, Israel, *Zapomenuté království*, Archeologie a dějiny severního Izraele, Vyšehrad, Praha, 2016, 231 s., ISBN 978-80-7429-757-1.

WEIS, Martin, *Josef Hlouch*, Pastýř a homiletik, Vyšehrad, Praha, 2016, 286 s., ISBN 978-80-7429-791-5.

Časopisy, periodika

Časopis Společnosti přátel starožitností, Společnost přátel starožitností, Praha, ISSN 1803-1382,

č. 4/2015,

z obsahu:

ČERNÝ, Miroslav, *Jan Hus a některé právní aspekty jeho procesu a odsouzení*, s. 205–213.

Periodikum Aktuality – Internetový zpravodaj Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc vydává a elektronickou poštou rozesílá Společnost pro církevní právo, Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.

Redaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP. Redakční rada: Zábaj Horák, Adam Csukás. E-mail: spcp@prf.cuni.cz.

Aktuality vycházejí dvakrát měsíčně. Starší čísla online na <http://spcp.prf.cuni.cz/aktuality>. ISSN 2336-5595